

تابش جان

نگاهی به برخی نمادهای اسطوره‌ای در
غزلیات شمس تبریزی
(با تکیه بر دفتر نخست)

نگارش:

مهرناز نادری

انتشارات اریش

۱۴۰۰

سروشناسه: نادری، مهرناز. - ۱۳۶۲

عنوان و نام پدیدآور: تابش جان: (نگاهی به برخی نمادهای اسطوره‌ای در غزلیات شمس تبریزی با تکیه بر دفتر نخست) / نگارش مهرناز نادری؛ ویراستار زهرا تقی‌زاده.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات اریش، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۶۸ ص.

شابک: ۹۷۸۶۲۲-۶۷۱۲-۶۰۴

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۶۰] - [۲۶۸].

عنوان دیگر: نگاهی به برخی نمادهای اسطوره‌ای در غزلیات شمس تبریزی با تکیه بر دفتر نخست.

موضوع: مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۲ق. -- دیوان شمس تبریزی -- سمبلیسم

موضوع: Mowlavi, Jalaoddin Muhammad ibn Muhammad. *Dīvān-i Shams-i Tabrizi*-- Symbolism

موضوع: مولوی، جلال الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۲ق. -- نقد و تفسیر

موضوع: Mowlavi, Jalaloddin Mohammad ibn Mohammad . *Dīvān-i Shams-i Tabrizi* -- Criticism and interpretation

موضوع: سمبلیسم (ادبیات) -- تاریخ و نقد
Symbolism in literature -- History and criticism

شعر فارسی -- قرن ۷ق. -- تاریخ و نقد
Persian poetry -- 13th century -- History and criticism

رده بندی کنگره: PIR4297

رده بندی دیوبی: ۳۱/۸۱

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۸۶۳۴۲

انتشارات اریش

تابش جان
نگاهی به چند نماد اسطوره‌ای در غزلیات شمس تبریزی (با تکیه بر دفتر نخست)
مهرناز نادری
ویراستار: زهرا تقی‌زاده
طرح جلد: بابک زیان‌فهم
صفحه‌آرا: امید مقدس
چاپ و صحافی: قشقایی
چاپ نخست: ۱۴۰۰
شمارگان: ۲۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۲-۶۰
بها: ۸۰ هزار تومان

این اثر تحت حمایت قانون مؤلفان و مصنفان قرار دارد. هرگونه کپی‌برداری از کتاب به هر شکل بدون اجازه کتبی ناشر پیگرد قانونی دارد. کلیه حقوق کتاب متعلق به مؤلف است.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات	۱۱
۱-۱ مقدمه	۱۳
۱-۲ مختصری درباره زندگینامه شمس و مولانا	۱۳
فصل دوم: اسطوره و اسطوره‌پردازی	۲۱
۲-۱ اصطلاح اسطوره	۲۳
۲-۲ اصطلاح‌شناسی اسطوره	۲۳
۲-۳ پیدایش اسطوره	۲۵
۲-۴ تعریف اسطوره	۲۶
۲-۵ زبان اسطوره	۳۳
۲-۶ جهان‌بینی اسطوره‌ای	۳۴
۲-۷ تفاوت تاریخ و اسطوره	۳۵
۲-۸ فلسفه وجودی اسطوره	۳۵
۲-۹ گونه‌های اسطوره	۳۶
۲-۱۰ ویژگی‌های اسطوره	۳۶
۲-۱۱ انسان، زمان و مکان در اسطوره	۳۷
۲-۱۲ مکان‌ها و فضاهای اسطوره‌ای	۳۸
۲-۱۳ رابطه حماسه و اسطوره	۴۰
۲-۱۴ اسطوره قهرمان	۴۰
۲-۱۵ نمادینگی همسر قهرمان	۴۱
۲-۱۶ مراحل قهرمان	۴۲
۲-۱۷ اسطوره و گونه‌های دیگر روایی	۴۳
۲-۱۸ قصه‌های پریان	۴۳

۴۴	۲-۱۷-۲ قصه‌های علّت‌شناختی
۴۴	۱۸-۲ دگردیسی اسطوره‌های ایران
۴۶	۱۹-۲ کارکرد اسطوره
۴۷	۲۰-۲ اسطوره و زبان‌شناسی
۴۸	۲۱-۲ پیوند اسطوره و شعر
۵۱	۲۲-۲ اسطوره و ادبیات
۵۷	۲۳-۲ اسطوره و عرفان
۶۵	فصل سوم: عرفان اسلامی و جلال الدین محمد بلخی
۶۷	۱-۳ عرفان اسلامی
۶۹	۲-۳ مفهوم شناسی واژه عرفان
۷۲	۳-۳ تعریف تصوف
۷۵	۴-۳ تفاوت تصوف و عرفان
۷۷	۵-۳ بخش‌بندی عرفان اسلامی
۷۸	۶-۳ تفاوت عرفان عملی با اخلاق
۷۹	۷-۳ محورهای اساسی عرفان نظری
۸۰	۸-۳ مقایسه عرفان نظری با فلسفه
۸۱	۹-۳ خاستگاه عرفان اسلامی
۸۵	۱۰-۳ عرفان ناب اسلامی
۸۶	۱۱-۳ عرفان و عارف
۸۷	۱۲-۳ خدا هدف نهایی عارف
۸۹	فصل چهارم: نمادهای اسطوره‌ای در غزلیات شمس
۹۰	۴- آسمان و آسمانیان
۹۰	۱-۴ آسمان
۹۲	۱-۱ نماد اسطوره‌ای آسمان در غزلیات شمس
۹۸	۲-۴ چرخ، فلک و گردون

۱-۲-۴ نماد اسطوره‌ای چرخ، فلک و گردون در غزلیات شمس	۱۰۱
۴-۳ روشنان آسمان	۱۰۷
۴-۳-۱ عطارد	۱۰۷
۴-۳-۱-۱ نماد اسطوره‌ای عطارد در غزلیات شمس	۱۰۸
۴-۳-۲ مریخ	۱۰۹
۴-۳-۲-۱ نماد اسطوره‌ای مریخ در غزلیات شمس	۱۱۰
۴-۳-۳ زهره	۱۱۲
۴-۳-۳-۱ نماد اسطوره‌ای زهره در غزلیات شمس	۱۱۳
۴-۳-۴ ماه	۱۱۵
۴-۳-۴-۱ نماد اسطوره‌ای ماه در غزلیات شمس	۱۱۷
۴-۳-۵ خورشید	۱۲۲
۴-۳-۵-۱ نماد اسطوره‌ای خورشید در غزلیات شمس	۱۲۴
۴-۴ زمین	۱۲۷
۴-۴-۱ سنگ	۱۳۴
۴-۴-۱-۱ نماد اسطوره‌ای سنگ، بت و صنم در غزلیات شمس	۱۳۴
۴-۴-۲ سنگ‌های قیمتی	۱۴۱
۴-۴-۲-۱ زمرد	۱۴۱
۴-۴-۲-۱-۱ نماد اسطوره‌ای زمرد در غزلیات شمس	۱۴۳
۴-۴-۳ عقیق	۱۴۴
۴-۴-۳-۱ نماد اسطوره‌ای عقیق در غزلیات شمس	۱۴۵
۴-۴-۴ لعل	۱۴۷
۴-۴-۴-۱ نماد اسطوره‌ای لعل در غزلیات شمس	۱۴۷
۴-۴-۵ یاقوت	۱۴۹
۴-۴-۵-۱ نماد اسطوره‌ای یاقوت در غزلیات شمس	۱۵۰
۴-۶ رستنی‌ها	۱۵۱

۱۰۲.....	۴-۶-۱ درخت
۱۰۴.....	۴-۶-۱-۱ نماد اسطوره‌ای درخت در غزلیات شمس
۱۰۸.....	۴-۶-۲ درخت حضرت موسی(ع)
۱۰۸.....	۴-۶-۲-۱ نماد اسطوره‌ای درخت حضرت موسی(ع) در غزلیات شمس
۱۶۰.....	۴-۶-۳ درخت انگور
۱۶۲.....	۴-۶-۳-۱ نماد اسطوره‌ای انگور و باده در غزلیات شمس
۱۶۶.....	۴-۶-۴ درخت سدره
۱۶۷.....	۴-۶-۴-۱ نماد اسطوره‌ای سدره در غزلیات شمس
۱۶۸.....	۴-۶-۵ درخت طوبی
۱۶۹.....	۴-۶-۵-۱ نماد اسطوره‌ای درخت طوبی در غزلیات شمس
۱۷۰.....	۴-۷ عناصر اربعه
۱۷۰.....	۴-۷-۱ آب
۱۷۳.....	۴-۷-۱-۱ نماد اسطوره‌ای آب در غزلیات شمس
۱۷۹.....	۴-۷-۲ آتش
۱۸۶.....	۴-۷-۲-۱ نماد اسطوره‌ای آتش در غزلیات شمس
۱۹۱.....	۴-۷-۳ باد
۱۹۲.....	۴-۷-۳-۱ نماد اسطوره‌ای باد در غزلیات شمس
۱۹۶.....	۴-۷-۴ خاک
۱۹۷.....	۴-۷-۴-۱ نماد اسطوره‌ای خاک در غزلیات شمس
۲۰۳.....	۴-۸ انسان
۲۰۳.....	۴-۸-۱ پیامبران
۲۰۳.....	۴-۸-۱-۱ نمادهای اسطوره‌ای پیامبران در غزلیات شمس
۲۰۴.....	۴-۸-۱-۱-۱ پیامبر(ص)
۲۰۵.....	۴-۸-۱-۱-۱-۱ یوسف(ع)